

Handläggare
Jenny Norling
Telefon: 0850836266
Samia Choudhury
Telefon: 0850836250

Till
Äldrenämnden
Den 25 maj 2021

Fördelning av stimulansmedel för psykisk hälsa och suicidprevention 2021

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedel för psykisk hälsa och suicidprevention motsvarande 10,0 mnkr.
2. Äldrenämnden beslutar att delegera till förvaltningschefen att omfördela de stimulansmedel som inte rekvirerats före den 30 september 2021.
3. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Patric Rylander
Äldredirektör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

Utifrån den nationella överenskommelsen om insatser inom psykisk hälsa och suicidprevention har Stockholms stad tilldelats stimulansmedel för 2021. Socialförvaltningen samordnar fördelningen inom staden. Äldreförvaltningen har samordnat äldreomsorgens framställan och lämnat ett underlag till socialförvaltningen.

Socialförvaltningen har beslutat att fördela stimulansmedel till äldreomsorgen om totalt 10,0 mnkr enligt nedan:

- 4,0 mnkr för *utvecklingsarbete*
- 2,0 mnkr för *kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst*
- 4,0 mnkr för *suicidprevention*

Stimulansmedlen ska användas under 2021 inom ramen för syftet i enligt med den nationella överenskommelsen.

Bakgrund

Överenskommelser mellan regeringen och Sveriges kommuner och regioner (SKR) kan användas inom områden där regeringen och SKR gemensamt identifierat ett utvecklingsbehov och för att stimulera en utveckling i önskad riktning. Genom överenskommelser ges förutsättningar för att insatser kan ske samordnat på lokal, regional och nationell nivå. Alla aktörer inom välfärden oavsett driftsform ska kunna få ta del av medlen.

Ett sådant identifierat området är psykisk hälsa. Psykisk hälsa används som ett paraplybegrepp och inbegriper både psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa. Begreppen psykiskt välbefinnande används för att beskriva de positiva dimensionerna av psykisk hälsa. Psykisk ohälsa är ett samlingsbegrepp för tillstånd med olika svårighetsgrad och varaktighet. Hit hör både psykiska besvär och psykiatriska tillstånd. Det finns ett tydligt samband mellan psykisk ohälsa och självmord och de allra flesta som tar sitt liv har haft en depression eller någon annan form av psykisk ohälsa.

Ärendet

Regeringen och SKR har enats om en överenskommelse för 2021–2022 om insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Till skillnad från tidigare år sträcker sig överenskommelsen över två år i syfte att skapa långsiktighet, förutsägbarhet och goda planeringsförutsättningar. Regeringens strategi inom området psykisk hälsa 2016–2020 håller på att revideras, men anger tillsvidare den övergripande inriktningen för denna överenskommelse. Överenskommelsen utgår från tre övergripande syften:

- stödja ett fortsatt utvecklingsarbete utifrån de lokala och regionala handlingsplaner som tagits fram i enlighet med 2016–2018 års överenskommelser
- bidra till bättre förutsättningar för regioner och kommuner att arbeta utifrån bästa tillgängliga kunskap
- initiera eller utveckla särskilda vårdformer och effektiva målgruppsanpassade insatser för att förebygga psykisk ohälsa och öka tillgängligheten och kvaliteten i vården för de som redan har drabbats

Genom överenskommelsen fördelas stimulansmedel till kommuner och regioner samt till länsgemensamma satsningar. Socialförvaltningen är mottagare för Stockholms stad och ansvar för fördelningen inom staden och även för återrapporteringen av medlen till SKR.

Överenskommelsen för 2021–2022 fokuserar på sju olika områden varav följande tre områden är relevanta för den kommunala äldreomsorgen.

Område	Sammanfattande beskrivning
Utvecklingsarbete	Medlen får användas för fortsatt utvecklingsarbete utifrån lokala och regionala handlingsplaner samt till förstärkning av kommunernas roll och utveckling av mobila lösningar eller liknande arbetsmodeller/funktioner.
Kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst	Medlen får användas för att stärka förutsättningarna för att bedriva en kunskapsbaserad, god och säker vård och omsorg. Medlen får även användas för att utveckla arbetet med patientsäkerhet med särskilt fokus på psykisk hälsa och suicidprevention samt användas för att förstärka arbetet med systematisk uppföljning.
Suicidprevention	Medlen kan användas för att öka samverkan i det befolkningsinriktade suicidpreventiva arbetet mellan regioner och kommuner, integrera suicidprevention inom ramen för arbetet med psykisk hälsa/ohälsa, kompetensutveckla om suicid och befolkningsinriktat suicidpreventivt arbete hos särskilda yrkesgrupper samt implementeringsstöd av strategierna i det nationella suicidpreventiva handlingsprogrammet på regional och lokal nivå. Medlen kan även användas för att öka kunskap om effektiva arbetssätt inom området, ett stärkt stöd till anhöriga och andra efterlevande samt en ökad samverkan med civilsamhällets organisationer.

För 2021 tilldelas Stockholms stad 18,8 mnkr för *utvecklingsarbete* och 9,4 mnkr för *kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst*. Därutöver tilldelas Stockholms stad cirka 8,7 mnkr

från de läns gemensamma stimulansmedlen för *suicidprevention* omfattande 46 mnkr som fördelats till StorSthlm.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 19 maj. Kommunstyrelsens pensionsråd har tagit del av ärendet den 18 maj och socialnämndens, äldre- och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 20 maj 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen samordnar fördelningen inom Stockholms stad. Äldreförvaltningen har samordnat äldreomsorgens framställan och lämnat ett underlag till socialförvaltningen.

Socialförvaltningen har beslutat att fördela stimulansmedel till äldreomsorgen om totalt 10,0 mnkr enligt nedan:

- 4,0 mnkr för *utvecklingsarbete*
- 2,0 mnkr för *kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst*
- 4,0 mnkr för *suicidprevention*

Stadsdelsförvaltningarna har lämnat ansökan till äldreförvaltningen. I ansökan preciseras de aktiviteter som planeras inom verksamheter riktade till personer 65 år och äldre. Medlen kan användas inom hela äldreomsorgens organisation. Stadsdelsförvaltningen kan även välja att samverka med eller involvera privata utförare.

Äldreförvaltningen planerar att genomföra stadsövergripande aktiviteter, såsom att implementera den av äldreförvaltningen framtagna handlingsplanen för *suicidprevention* inom äldreomsorgen samt att anordna övergripande kompetensutveckling för äldreomsorgens verksamheter. För privata aktörer som utför uppdrag inom äldreomsorgen enligt avtal med Stockholms stad kommer äldreförvaltningen erbjuda kompetensutveckling genom föreläsningar och inköp av Psyk-E bas senior. Psyk-E bas senior innehåller 13 filmade föreläsningar om vård och behandling av de vanligaste psykiatriska sjukdomstillstånden hos äldre. Materialet är framtaget av forskare och praktiker från Karolinska Institutet och andra institutioner och lärosäten i Sverige.

Med anledning av att de stimulansmedel som tilldelats äldreomsorgen underskrider den framställan som äldreförvaltningen lämnade

till socialförvaltningen har äldreförvaltningen behövt prioritera bland aktiviteterna. Förvaltningen har utgått från ett antal bedömningsfaktorer:

- Rimligt att aktiviteterna kan genomföras under 2021
- Typ av aktivitet och uppskattad kostnad av stadsdelsförvaltningen
- Rimligt i förhållande till andra stadsdelsförvaltningsansökningar om liknande aktiviteter

När aktiviteter har avsett kostnader för webbutbildningar har äldreförvaltningen gjort avdrag för detta eftersom samtliga verksamheter i Stockholms stad har tillgång till Psyk-E materialet via intranätet. Samtliga verksamheter uppmanas att arbeta i studiecirkel med Psyk-E materialet.

Äldreförvaltningen har utgått från en maxgräns för beviljade stimulansmedel per område, det vill säga:

- 900 tkr för områdena *utvecklingsarbete* och *suicidprevention*
- 225 tkr för området *kunskapsbaserad och säker hälso- och sjukvård och socialtjänst*

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden beslutar om nedanstående fördelning av stimulansmedlen för psykisk hälsa och suicidprevention 2021. Östermalm stadsdelsförvaltning har valt att inte ta del av årets stimulansmedel.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden beslutar att delegera till förvaltningschefen att omfördela de stimulansmedel som inte rekvirerats före den 30 september 2021.

Nämnd	Utvecklings- arbete	Kunskaps- baserad social- tjänst	Suicid- prevention	Beviljat totalt
Bromma	-	165 000 kr	-	165 000 kr
Enskede-Årsta-Vantör	260 000 kr	600 000 kr	260 000 kr	1 120 000 kr
Farsta	180 000 kr	-	300 000 kr	480 000 kr
Hägersten-Älvsjö	900 000 kr	225 000 kr	900 000 kr	2 025 000 kr
Hässelby-Vällingby	400 000 kr	-	350 000 kr	750 000 kr
Kungsholmen	80 000 kr	225 000 kr	200 000 kr	505 000 kr
Norrmalm	200 000 kr	225 000 kr	700 000 kr	1 125 000 kr
Rinkeby-Kista	356 000 kr	225 000 kr	250 000 kr	831 000 kr
Skarpnäck	200 000 kr	225 000 kr	40 000 kr	465 000 kr
Skärholmen	240 000 kr	-	-	240 000 kr
Spånga-Tensta	100 000 kr	50 000 kr	100 000 kr	250 000 kr
Södermalm	800 000 kr	-	-	800 000 kr
Östermalm	-	-	-	-
Äldreförvaltningen	284 000 kr	60 000 kr	900 000 kr	1 244 000 kr
TOTALT	4 000 000 kr	2 000 000 kr	4 000 000 kr	10 000 000 kr

Jämställdhetsanalys

Det finns statistiska skillnader mellan män och kvinnor bland annat vad gäller suicidförsök och suicid. Till viss del behöver stadens verksamheter anpassa sitt arbete utifrån denna kunskap och utforma riktade aktiviteter till målgrupper utifrån kön. Vad gäller generella insatser och aktiviteter samt gällande specifika insatser och stöd till individer ska ingen skillnad göras utifrån kön. Detta tjänsteutlåtande bedöms inte ha någon påverkan på förhållandet mellan könen eller jämställdhet.